

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 9C/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220201800
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Semanová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2021:7220201800.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Stanislava Semanová, v spore žalobcu: T. L. U., M.. X.X.XXXX, bytom B. XXX/XX, B., právne zastúpenom JUDr. Ladislavom Miklošom, advokátom so sídlom Vodná 6, Košice proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Košice II dňa 28.2.2020 domáhal od žalovanej zaplata sumy 20 000,- Eur a náhrady trov konania. V žalobe uviedol, že uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 22.7.2013 mu bolo vznesené obvinenie pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia spáchaný formou spolupáchateľstva. Dňa 23.7.2013 o 6.15 hod. bol v mieste jeho bydliska obmedzený na osobnej slobode a bol predvedený na výsluch do Bratislavy. Následne bol rozhodnutím vyšetrovateľa zadržaný. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ktoré mu bolo oznámené dňa 23.7.2013 podal sťažnosť, ktorá bola prokurátorom dňa 24.7.2013 zamietnutá. Dňa 24.7.2013 podal prokurátor návrh na jeho vzatie do väzby, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením sudcu pre prípravné konanie dňa 25.7.2013. Proti uzneseniu o vzatí do väzby podal sťažnosť, na základe ktorej uznesením zo dňa 20.8.2013 bolo rozhodnuté o zrušení napadnutého uznesenia a jeho prepustení na slobodu. Dňa 6.8.2014 bola na jeho osobu podaná obžaloba pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia spáchaného formou spolupáchateľstva. Uznesením súdu zo dňa 27.6.2016 bolo trestné stíhanie zastavené nakoľko je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné konanie a ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 3.9.2016. Celé trestné stíhanie jeho osoby bolo sprevádzané celým radom nezákonnosti a porušovania Trestného poriadku. Po vznesení obvinenia bolo odopreté, a to až do 22.8.2013, jeho právnomu zástupcovi nazrieť do spisu. Vyšetrovateľ PZ mu najskôr zamietol návštevu jeho najbližších príbuzných, následne mu ju povolil len čiastočne v čase, kedy objektívne nebolo možné informovať príbuzných. Zamietnutá mu bola aj žiadosť o telefonický kontakt s rodinou. Vyšetrovateľ PZ pokračoval v trestnom stíhaní aj po jeho prepustení na slobodu napriek rozhodnutiu súdu o tom, že už prvotný dôkaz, na základe ktorého bolo postavené trestné stíhanie, bol nezákonný. Nikdy mu nemalo byť vznesené obvinenie, nemal byť zadržaný a už vôbec nie vzatý do väzby. Zadržaním a vzatím do väzby bol odtrhnutý od najbližšej rodiny, s ktorou bol dovtedy v každodennom kontakte. Nemal možnosť zariadiť si a splniť svoju povinnosť voči klientom, keďže mu nebola umožnená návšteva, ani telefonický kontakt s bratom, ktorý bol v tom čase jeho advokátskym koncipientom. Bol nútený požiadať o pozastavenie výkonu advokácie. Najväčšou skutočnosťou bol fakt, že po niekoľkomesačných prípravách mal dňa 17.8.2013 uzavrieť manželstvo. Sobáš musel byť preložený, musel sa konať v bežný pracovný deň, situáciu museli

vysvetľovať host'om, z ktorých mnohí odriekli svoju účasť na svadbe. Počas výkonu väzby schudol 10 kg, začali sa u neho prejavovať poruchy spánku a depresie. Po prepustení na slobodu a obnovení výkonu advokácie čelil otázkam kolegov, sudcov, prokurátorov a ďalších osôb z justičného prostredia týkajúcich sa jeho trestného stíhania, pobytu vo väzbe. Stretol sa aj s tým, že výsledky jeho práce boli hodnotené na základe jeho trestného stíhania, o nezákonnosti ktorého hodnotiace osoby nemali vedomosť. Z uvedeného je zrejmé, že nezákonným zadržaním, rozhodnutím a väzbe a vznesením obvinenia mu bola spôsobená nemajetková ujma v osobnom, súkromnom, ako aj spoločenskom uplatnení a pracovnej sfére. Došlo k zníženiu jeho dôstojnosti v spoločnosti a poškodeniu jeho dobrého mena a povesti. Dňa 28.8.2019 podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Odpoveď mu bola doručená dňa 28.2.2020, podľa ktorej neboli zistené zákonné podmienky pre uspokojenie jeho nároku. S týmto oznámením a jeho odôvodnením nie je možné sa stotožniť. Ním požadovaná výška nemajetkovej ujmy za nezákonné zadržanie, rozhodnutie o väzbe a výkon väzby v sume 7 000,- Eur a za nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia v sume 13 000,- Eur, je primeraná na spravodlivé zmiernenie vzniknutých následkov, ktoré nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu.

2. Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2NcC/9/2020 zo dňa 2.6.2020 bol predmetný spor pôvodne vedený Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 10C/12/2020 poukazujúc na ustanovenie § 39 ods. 1, 3 Civilného sporového poriadku, prikázaný Okresnému súdu Spišská Nová Ves.

3. Žalovaná podaním doručeným súdu dňa 18.9.2020 uplatnila námietku premlčania nároku žalobcu. Vo vyjadrení uviedla, že rozhodnutie o zastavení trestného stíhania má rovnaké dôsledky ako zrušenie a zmena uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Začiatok premlčacej doby je naviazaný na okamih konkrétnej právnej skutočnosti, ktorou je deň doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. Za taký okamih zákonodarca neurčil deň právoplatnosti príslušného rozhodnutia. Uznesenie Okresného súdu Žilina bolo doručené žalobcovi dňa 15.8.2016. Žalobca v 3-ročnej premlčacej lehote nielenže neuplatnil svoj nárok žalobou na súde, ale ani nedoručil žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Táto bola doručená Generálnej prokuratúre SR až 30.8.2019.

4. V replike žalobcu doručenej súdu dňa 14.12.2020 žalobca uviedol, že s vyjadrením žalovanej nesúhlasí. Uznesenie o zastavení trestného stíhania mu bolo doručené dňa 15.8.2016, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.9.2016. V období od 15.8.2016 do 3.9.2016 procesné strany mohli toto rozhodnutie napadnúť opravným prostriedkom t.j. sťažnosťou, preto doručenie uznesenia o vznesení obvinenia nemôže predstavovať takú právnu skutočnosť, s ktorou by bolo spojené začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Je nesporné, že právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí, to znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Právoplatné súdne rozhodnutie nastoľuje stav právnej istoty resp. odstraňuje stav právnej neistoty, rozhodnutie sa stáva nezmeniteľným a záväzným. Preto premlčacia lehota mohla začať plynúť až dňa 4.9.2016 t.j. po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania. Vzhľadom na nejasnosť a neurčitosť ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. by sa mal použiť výkladový princíp contra proferentem. Vznesenie námietky premlčania predstavuje navyše výkon práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Vznesenú námietku premlčania navrhol vyhodnotiť ako nedôvodnú a na túto neprihliadať.

5. Na pojednávaní konanom dňa 1.6.2021 žalobca rozšíril žalobný návrh o priznanie úrokov z omeškania zo žalovanej istiny vo výške 5 % ročne od 29.2.2020 do zaplatenia. Súd rozhodnutím zo dňa 3.6.2021 pripustil zmenu žaloby v zmysle ustanovení § 139, § 140 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Zmenu žaloby pripustil poukazujúc na ustanovenie § 143 Civilného sporového poriadku, keďže výsledky dovtedajšieho konania mohli byť podkladom aj pre konanie o zmenenej žalobe, keďže sa jednalo len o rozšírenie žaloby o príslušenstvo. O pripustení zmeny bolo rozhodnuté na pojednávaní za prítomnosti zástupcov oboch strán sporu uznesením, voči ktorému poukazujúc na ustanovenie § 357 Civilného sporového poriadku odvolanie nie je prípustné.

6. Súd na pojednávaní konanom dňa 1.6.2021 zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku. Žalobca navrhol konanie prerušiť z dôvodu podania návrhu na posúdenie, či ustanovenie § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a to konkrétne jej článkom 46 ods. 1. Návrh na prerušenie konania bol zamietnutý z dôvodu, že nie sú dané dôvody resp. podmienky na konanie o súlade právneho predpisu resp.

uvedeného ustanovenia s Ústavou SR. Súd teda vyhodnotil návrh ako nedôvodný z toho dôvodu, že ustanovenie § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. nepovažuje za také, ktoré by svojim obsahom bolo v rozpore s Ústavou SR. Je pritom na posúdení súdu, či takýto návrh Ústavnému súdu SR podá alebo nie. Súd tiež poukázal na to, že existuje množstvo rozhodnutí Najvyššieho súdu SR resp. aj Ústavného súdu SR, v ktorých bolo rozhodované na základe uvedeného ustanovenia, pričom doposiaľ nebola namietaná rozpornosť tohto ustanovenia s ústavnými predpismi. Rozhodnutie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania bolo vyhlásené na pojednávaní za účasti zástupcov oboch strán sporu.

7. Súd oboznámil sa s listinnými dôkazmi a to predvolaním svedka, uznesením o vznesení obvinenia, zápisnicou o zadržaní obvineného, zápisnicou o výsluchu obvineného, uznesením o zamietnutí sťažnosti, návrhom na vzatie do väzby, uznesením o vzatí do väzby, sťažnosťou, doplnením sťažnosti, uznesením o prepustení z väzby na slobodu, obžalobou, sťažnosťou a námietkou zaujatosti, žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, odpoveďou na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, uznesením o zastavení trestného stíhania s doručenkami zo spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 1T/20/2015 a zistil nasledovne:

8. Uznesením Prezídia PZ, Národná kriminálna agentúra, Národná protizločinecká jednotka, expozitúra Bratislava č. Č.F.:U.-XXX/NKA-U.-Q.-XXXX zo dňa 22.7.2013 bolo žalobcovi vznesené obvinenie za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 348 ods. 1 písm. f) Trestného zákona. Dňa 23.7.2013 o 10.45 hod. bola spísaná Zápisnica o zadržaní žalobcu, podľa ktorej jeho osobná sloboda bola obmedzená dňa 23.7.2013 v čase o 6.15 hod.. Uvedené uznesenie o vznesení obvinenia bolo žalobcovi oznámené a doručené pri jeho výsluchu ako obvineného, ktorý sa uskutočnil dňa 23.7.2013 od 11.00 hod..

9. Uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava I č.k. XPv/XXX/XXXX-XX zo dňa 24.7.2013 bol podaný návrh na vzatie žalobcu do väzby. O návrhu rozhodol Okresný súd Bratislava I uznesením sp. zn. 0Tp/369/2013 zo dňa 25.7.2013 tak, že podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 písm. b/, c/ Trestného poriadku vzal žalobcu do väzby s tým, že väzba sa začala dňom zadržania t.j. dňa 23.7.2013 o 6.15 hod.. Na základe sťažnosti žalobcu podanej proti uzneseniu o vzatí do väzby rozhodoval Krajský súd v Bratislava, ktorý uznesením sp. zn. 2Tpo/56/2013 zo dňa 20.8.2013 zrušil napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a prepustil žalobcu ihneď z väzby na slobodu.

10. Okresná prokuratúra Bratislava I pod č.k. XPv/XXX/XX/XXXX-XX dňa 4.8.2014 podala na žalobcu obžalobu pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia spolupáchatelstvom podľa § 20, § 348 ods. 1 písm. f) Trestného zákona.

11. Uznesením sp. zn. 1T/20/2015 zo dňa 27.6.2016 bolo trestné stíhanie žalobcu zastavené nakoľko je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné konanie. Uvedené uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 15.8.2016 a nadobudlo právoplatnosť dňa 3.9.2016.

12. Žalobca adresoval dňa 28.8.2019 Generálnej prokuratúre SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Žiadosť bola doručená Generálnej prokuratúre SR dňa 30.8.2019. Žiadosti žalobcu o náhradu škody nebolo vyhovené, čo vyplýva z odpovede Generálnej prokuratúry SR zo dňa 11.2.2020, ktorá bola doručená zástupcovi žalobcu dňa 28.2.2020.

13. Podľa § 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z.z.), tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,

14. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

15. Podľa § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu 4) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

16. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

17. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

18. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

19. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

20. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

21. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

22. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

23. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

24. Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

25. Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

26. Predmetom tohto konania je nárok žalobcu na náhradu škody vo výške 20 000,- Eur. Škodu si žalobca uplatnil titulom nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla nezákonným zadržaním, rozhodnutím o väzbe a výkonom väzby od 23.7.2013 do 20.8.2013 v sume 7 000,- Eur a nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie a to uznesenie o vznesení obvinenia s tým, že trestné stíhanie trvalo od 22.7.2013 do 3.9.2016 v sume 13 000,- Eur.

27. Súd v konaní mal za to, že v danom prípade je za štát oprávnená a povinná konať Generálna prokuratúra SR, ktorej toto oprávnenie a povinnosť vyplýva z ustanovenia § 4 ods.1 písm. f/ zákona č. 514 /2003 Z.z., pričom samotná Generálna prokuratúra SR toto ani v konaní žiadnym spôsobom nenamietala.

28. Zákon č. 514/2003 Z.z. upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri jej výkone, ak sú splnené podmienky zodpovednosti podľa tohto zákona. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci má povahu objektívnej zodpovednosti, t.j. zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Zákon nepozná ani žiadny liberačný dôvod na základe ktorého by bolo možné sa tejto zodpovednosti zbaviť.

29. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je okolnosť, že toto rozhodnutie bolo príslušným orgánom zrušené pre nezákonnosť. V zmysle súdnej judikatúry má zastavenie trestného stíhania, ako aj oslobodenie spod obžaloby rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. V súlade s ustálenou súdnou praxou štát zodpovedá za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby majú teda, bez ohľadu na dôvody, ktoré k nim viedli, z hľadiska ustanovenia § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia. Uvedené bolo opakovane konštatované Najvyšším súdom Slovenskej republiky napr. v rozhodnutiach sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18.8.2010, sp. zn. 4Cdo/183/2009 zo dňa 30.11.2009, ako aj Ústavným súdom Slovenskej republiky napr. v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 320/2016 zo dňa 7.7.2016, podľa ktorého z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania (ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným) rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť alebo sp. zn. I. ÚS 395/2016 zo dňa 14.9.2016, podľa ktorého nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania, ktoré bolo zastavené alebo došlo k oslobodeniu spod obžaloby, sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

30. V predmetnom prípade mal súd z vykonaného dokazovania preukázané, že uznesením vyšetrovateľa PZ, Prezídia PZ, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Bratislava zo dňa 22.7.2013 pod ČVS:U.-XXX/NKA-U.- Q.-XXXX bolo žalobcovi vznesené obvinenie za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 348 ods. 1 písm. f) Trestného zákona. Sťažnosť podaná žalobcom proti uvedenému uzneseniu bola zamietnutá uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava I pod XPv XXX/XX-XX dňa 24.7.2013.

31. Osobná sloboda žalobcu bola obmedzená dňa 23.7.2013 v čase o 6.15 hod. Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 0Tp/369/2013 zo dňa 25.7.2013 bol žalobca vzatý do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku. Z väzby bol prepustený na slobodu na základe uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Tpo/56/2013 zo dňa 20.8.2013, ktorým bolo zrušené uvedené uznesenie o vzatí do väzby.

32. Na základe uznesenia o vznesení obvinenia sa voči žalobcovi viedlo trestné stíhanie, ktoré bolo v konečnom dôsledku zastavené uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 1T/20/2015 zo dňa 27.6.2016 nakoľko bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý bolo vedené trestné konanie.

33. Žalovaná v konaní uplatnila námietku premlčania nároku žalobcu. Súd preto pri posudzovaní oprávnenosti nároku žalobcu na náhradu škody sa zameral najskôr na posúdenie dôvodnosti vznesenej námietky premlčania, nakoľko v prípade zistenia premlčania subjektívneho práva, takéto právo nemožno

priznať. Na základe vykonaného dokazovania za účelom posúdenia oprávnenosti námietky premlčania súd vyhodnotil námietku premlčania žalovanej ako dôvodnú.

34. Platná právna úprava zákona č. 514/2003 Z.z. v § 19 upravuje dĺžku premlčacej lehoty, začiatok jej plynutia, ako aj osobitný prípad prerušenia jej plynutia. Uvedené ustanovenie sa okrem náhrady škody a ušlého zisku vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy poukazujúc na ustanovenie § 17 uvedeného zákona. Zákon č. 514/2003 Z.z. rozlišuje subjektívnu a objektívnu premlčaciu lehotu. Subjektívna premlčacia lehota je 3-ročná a začína plynúť odo dňa keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto ju spôsobil resp. odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia zrušujúceho pôvodné nezákonné rozhodnutie. Objektívna lehota je 10-ročná a plynie odo dňa doručenia nezákonného rozhodnutia poškodenému.

35. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo žalobcovi doručené dňa 23.7.2013 a uznesenie o vzatí do väzby dňa 25.7.2013. Žaloba, ktorá bola doručená súdu dňa 28.2.2020 teda bola podaná v rámci plynutia 10-ročnej objektívnej premlčacej lehoty.

36. Subjektívna lehota v danom prípade začala plynúť podľa § 19 ods. 1 veta druhá zákona č. 514/2003 Z.z. t.j. odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. V danej veci totiž podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody bolo zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, k čomu došlo až uznesením o zastavení trestného stíhania, ktoré má rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Uznesenie o zastavení trestného stíhania bolo žalobcovi doručené dňa 15.8.2019. Premlčacia lehota teda začala plynúť dňa 16.8.2016 t.j. deň po doručení uznesenia o zastavení trestného stíhania žalobcovi. Premlčacia 3-ročná lehota uplynula dňa 16.8.2019 t.j. ešte pred doručením žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnej prokuratúre SR, ktorá bola doručená dňa 30.8.2019. Žaloba bola podaná žalobcom na Okresnom súde Košice II dňa 28.2.2020 t.j. po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty.

37. Žalobca v replike poukázal na nejasnosť a neurčitosť druhej vety ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. s tým, že z tohto dôvodu je potrebné použiť výkladový princíp contra preferentem. Contra preferentem je výkladové pravidlo, podľa ktorého sa určitý výraz, ktorý pripúšťa rôzny výklad, vykladá v neprospech toho, kto ho použil ako prvý. Súd má za to, že v danom prípade uvedený výklad nemá opodstatnenie a to z dôvodu, že podľa uvedeného ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. jednoznačne premlčacia lehota začína plynúť odo dňa doručenia resp. oznámenia rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. Uvedené ustanovenie nepripúšťa výklad, podľa ktorého by premlčacia lehota začala plynúť až od právoplatnosti uvedeného ustanovenia.

38. Žalobca ďalej uviedol, že žalovanou uplatnená námietka premlčania predstavuje výkon práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. K tejto námietke súd uvádza, že premlčanie predstavuje inštitút, ktorého účelom je do istej miery ochrana povinného subjektu, od ktorého nemožno spravodlivo požadovať plnenie voči dlžníkovi bez časového obmedzenia, nakoľko by to spôsobilo stav jeho skutkovej neistoty. Preto súd, v prípade riadne vznesenej námietky premlčania, a po uplynutí premlčacej lehoty, nemôže priznať uplatnený nárok, ktorý sa stáva nevymáhateľným. Zákon č. 514/2003 Z.z. dáva poškodenému dostatočne dlhú dobu na to, aby si náhradu škody voči štátu uplatnil. Ide dokonca o dlhšiu lehotu, než je subjektívna lehota pri nároku na náhradu škody v zmysle všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Okrem toho zákon č. 514/2003 Z.z. chráni poškodeného aj v podobe spočívania plynutia premlčacej lehoty v prípade podania si žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

39. Pokiaľ sa týka nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS/44/2017, na ktorý poukázal žalobca, výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne a len vtedy ak účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil. V danom prípade uvedené nie je možné konštatovať. V konaní nebolo preukázané, aby k uplynutiu premlčacej lehoty došlo z príčin, ktoré by nezavinil žalobca. Naopak žalobca je právnik, vykonáva advokátsku prax a je mu známe, že zákon pri nárokoch na náhradu škody stanovuje premlčacie lehoty.

40. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd nárok žalobcu zamietol z dôvodu jeho premlčania. Súd z uvedeného dôvodu návrhy na doplnenie dokazovania v tomto konaní zamietol, nakoľko ich vykonanie by bolo nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania.

41. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

43. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. O trovách konania rozhodol súd podľa citovaných ustanovení. Žalovaná mala v konaní úspech a preto podľa citovaného ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V konaní pritom neboli zistené dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 Civilného sporového poriadku. O výške trov žalovanej bude rozhodnuté po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 Civilného sporového poriadku)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť

o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.